Werkgroep Dijksgracht Oost en de Belangenvereniging Dijksgracht te Water

Veiligheidstoets onmogelijk zonder noodzakelijke gegevens

geen onderbouwde prognoses m.b.t. fietsverkeer Dijksgracht Oost

Amsterdam, 1 december 2024

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur stadsdeel Centrum,

Op 3 december 2024 zal, zo is het plan, het Toetsteam de verkeersveiligheid beoordelen van het voorliggende ontwerp van fietspad Dijkgracht Oost (DGO) en in het bijzonder van de kruising Kattenburgerstraat-Dijksgracht. Vorige week is ten behoeve van deze beoordeling een rapport verschenen van gemeentelijk team Onderzoek & Kennis met gegevens over te verwachten aantallen fietsers "*Prognose fietsersaantallen fietspad Dijksgracht Oost"*. Wij ontvingen dit rapport afgelopen vrijdag 29 november aan het einde van de dag. Het rapport geeft ons aanleiding u, vlak voor de geplande bijeenkomst van het Toetsteam, met deze brief te benaderen.

- **In het rapport "Prognoses fietsersaantallen" ontbreekt de gevraagde informatie**

Sinds 2018, bij de besluitvorming over het fietspad, zijn er grote zorgen over de veiligheid op de kruising en ook over de toekomstige situatie op de Dijkgracht West (DGW). Bij voortduring is er op gewezen dat er geen heldere onderbouwde ramingen bestaan over het aantal te verwachten fietsers op het fietspad Dijkgracht Oost en op de kruising.

Ten behoeve van de uiteindelijke beoordeling van de veiligheidssituatie door het Toetsteam zouden goed onderbouwde prognoses beschikbaar komen. In dat verband is, zoals hierboven gezegd, afgelopen vrijdag een rapport verschenen.
Het onderzoeksteam geeft aan dat het op verzoek van de stadsdeelcommissie en van bewoners van Dijksgracht West een verkeersonderzoek uitvoert *"**met als doel een betrouwbare inschatting te maken van het aantal fietsers op het nieuwe fietspad**".* De onderzoeksvraag was: ***"Hoeveel fietsers zullen gebruik maken van het fietspad Dijksgracht Oost en hoe zullen deze fietsers zich verdelen bij het kruispunt met de Kattenburgerstraat (van en naar Dijksgracht West, Kattenburgerstraat en Piet Heinkade)?"***

Dat zijn inderdaad de vragen die essentieel zijn voor de beoordeling van de verkeersveiligheid. Tot onze grote verbazing blijkt echter dat die vragen in het 19 pagina's tellende rapport ***in het geheel niet worden beantwoord.***

Er is tevens gevraagd naar onderbouwde ramingen m.b.t. fietsverkeer over de DGW. Maar ook op dit punt geeft het rapport geen precieze informatie. We krijgen de indruk dat er een analysemodel is gebruikt (VMA 5.0) dat bedoeld is voor gemotoriseerd verkeer.

- ***Wat zijn de knelpunten? Welke cijfermatige informatie is in ieder geval noodzakelijk?***

Het opstelvak in het midden van het kruispunt is volgens de gemeente essentieel om de veiligheid ter plekke te kunnen garanderen. Het opstelvak biedt echter niet veel plek. Er is (2-richtingen samen) ruimte voor maximaal zes fietsen.

Oversteken? Relevant is inzicht in de vraag hoeveel fietsers (in het bijzonder tijdens spitsuren) de Kattenburgerstraat via dit opstelvak zullen oversteken (rechtdoor van west (DGW) naar oost (DGO) en

vice versa, of links afslaande van noord naar oost, of van zuid naar west. Zal het opstelvak groot genoeg zijn om de aantallen aan te kunnen? Hoe veel tijd zal er gemiddeld beschikbaar zijn om over te kunnen steken? Wat gebeurt er als er te veel fietsers zijn / er te weinig ruimte is?
Invoegende fietsers? Hoeveel fietsers komende van de DGO respectievelijk de DGW zullen rechtsaf slaan en invoegen op het fietspad?
DGW: hoeveel fietsers worden straks verwacht de DGW te nemen (richting oost of richting west)?

Wij hebben vorige week het Toetsteam een notitie doen toekomen waarin wij onze zorgen concreet uiteenzetten. Tevens hebben wij hen een kort filmpje van de situatie op het kruispunt gestuurd.

- **Opmerkingen over het rapport *Prognose fietsersaantallen***

1. Het rapport geeft feitelijk geen antwoord op de onderzoeksvraag. Het bevat geen analyse, beschouwing of onderbouwing van het aantal te verwachten fietsers op de Dijksgracht Oost en de toekomstige situatie op het kruispunt.
   De enige verwijzing naar toekomstige aantallen staan in een regel onderaan pagina 13 en in de conclusie (pagina 19) in één kort zinnetje. Men schrijft, zonder nadere toelichting: "*Volgens het model zou het nieuwe fietspad Dijksgracht Oost in de planvariant worden gebruikt door 1000 tot 3000 fietsers per etmaal, op een gemiddelde werkdag.*"
   In dit verband is opmerkelijk dat de gemeente in het verleden op verschillende plekken steeds weer andere aantallen noemde over te verwachten fietsers – en altijd zonder enige onderbouwing. Eerst ging men uit van maximaal 10.000 fietsers per etmaal, toen 5.000, daarna 3500.

2. Het rapport richt zich ook op de te verwachten aantallen fietsers op de Dijksgracht West. Men schrijft dat de fietsers die voor de route Dijksgracht West kiezen allemaal naar het Centraal Station willen. Men houdt daarbij geen rekening met (door gemeente ooit ingeschat redelijk veel) fietsers die niet naar het station gaan maar vanaf de DGO over de DGW richting OBA, en via het Oosterdok vervolgens naar het Centrum willen.

- **Concluderend**

Wij kunnen niet anders dan concluderen dan dat de prognoses van aantallen fietsers die noodzakelijk zijn om een behoorlijke analyse te maken van de toekomstige verkeersveiligheid, nog altijd ontbreken.

In dit verband willen wij graag wijzen op de positionering en toezegging van portefeuillehouder Micha Mos tijdens de vergadering van de SDC op 9 april 2024 (agendapunt 7). De heer Mos deelde de mening van leden van de SDC en bewoners dat er reden is voor zorg over de verkeersveiligheid. Hij kwam met een aantal mogelijke en bij nader inzien juist onmogelijke opties voor aanpassing. Uiteindelijk stelde hij dat er geen andere keus is dan van een niet prefecte situatie een zo goed mogelijke situatie te maken. Op de vraag vanuit de commissie waar dan *de kritieke ondergrens* ligt, stelt hij dat het aan het Toetsteam is om dat zorgvuldig te beoordelen. *"Op het moment dat we zeggen: dit past niet, dit kan niet, dan zeggen we stop. Doen we niet ".*

Dat is dus de zwaarte, het belang van de vraag die nu aan het Toetsteam ter beoordeling wordt voorgelegd.

Het lijkt ons dan dat er geen behoorlijke analyse van de veiligheid plaats kan vinden zonder dat er, op basis van een zorgvuldige berekening, een onderbouwd beeld is van het te verwachten aantal fietsen over de DGO. Met andere woorden: ***Zonder cijfers kan je niets zinnigs zeggen over de vraag of het daar eigenlijk wel kan.***

Wij kunnen ons voorstellen dat de cijfers een lastig dilemma met zich mee brengen voor de gemeente. Bij een groot aantal te verwachten fietsers zullen de risico's voor de verkeersveiligheid op het kruispunt en op de DGW toenemen, maar bij weinig te verwachten fietsers zou de vraag kunnen rijzen waarom er überhaupt een fietspad moet worden aangelegd als dat nog altijd – daarover is iedereen het eens – reële risico's zal kennen met betrekking tot de verkeersveiligheid op het kruispunt

- **VERZOEK**

Dit alles overwegende, en gezien alle onzekerheden en de geconstateerde onveiligheid, verzoeken wij het u om, op basis van een duidelijke risicoanalyse gemaakt met behulp van onderbouwde cijfers, tot een nieuwe integrale afweging te komen van nut, noodzaak en verkeersveiligheid van het aan te leggen fietspad langs Dijksgracht Oost.

En in het verlengde vragen wij u de geplande beoordeling door het Toetsteam in ieder geval te verdagen tot onderbouwde ramingen van het aantal te verwachten fietsers beschikbaar zijn.

Wij zouden het op prijs stellen met u over dit alles in gesprek te mogen gaan.

Wij hopen van u in ieder geval een antwoord op deze brief te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

namens Belangenvereniging Dijksgracht te Water en Werkgroep Dijksgracht Oost

5.1, 2, e 5.1, 2, e @online.nl
5.1, 2, e 5.1, 2, e @buurtorganisatie1018.nl

Cc: Stadsdeelcommissie,
Deze brief wordt tevens doorgestuurd aan het Toesteam